

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci žalobce: **M. T.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 7. 2006, č. X, o námitce podjatosti uplatněné žalobcem,

takto:

Soudkyně JUDr. Alena Hocká **není** vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 16 Cad 174/2007.

Odůvodnění:

Žalobou ze dne 23. 7. 2006 podanou ke Krajskému soudu v Plzni se žalobce domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí žalované, kterým mu byl přiznán starobní důchod od 14. 2. 2006 ve výši 7930 Kč.

Podáním z 1. 10. 2007 vznesl žalobce námitku podjatosti samosoudkyně JUDr. Hocké, kterou na výzvu soudu odůvodnil podáním doručeným soudu dne 30. 10. 2007. V něm za důvod podjatosti jmenované soudkyně označil skutečnost, že v přípisu ze dne 2. 8. 2007 adresovaném žalované soudkyně uvedla: „Zdvořile Vás žádáme o rozšíření a doplnění vašeho vyjádření vzhledem k nyní žalobcem doručenému podání ...“ Výzvy a přípisy adresované soudem žalobci nebyly nikdy formulovány jako přátelské či zdvořilé žádosti. Jednostranné přátelské formulace svědčí o nestejném a nerovném postavení účastníků řízení, což dle žalobcova názoru má od prvopočátku vliv na posuzování a hodnocení argumentů stran řízení. Rozdílná formulace též asi dokládá a vystihuje náhled jmenované soudkyně na rozdílný význam žalované a žalobce ve společenské hierarchii, přičemž žalobce je jen jedním z nespočetných důchodců, zatímco žalovaná je obrovská a zřejmě i všemocná instituce. Formulace žádosti od soudu pak žalovanou ujistily, že může pokračovat v argumentaci dalšími očividně nepravdivými tvrzeními a překrucovat skutečnosti. Dále žalobce podrobně uvádí postup žalované v jeho věci, který však pro posouzení námitky podjatosti soudkyně není relevantní. Za další důvod podjatosti soudkyně označil též postup pracovníků soudního oddělení, které mu chybně kopírovaly požadované stránky soudního spisu. Závěrem pak žalobce uvedl, že nechová osobní averzi vůči soudkyni JUDr. Hocké.

Námítka podjatosti byla postupem podle § 8 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), předložena k rozhodnutí Nejvyššímu správnímu soudu.

Samosoudkyně JUDr. Alena Hocká se k uplatnění námitce vyjádřila tak, že žalobce nezná, nikdy jej ani neviděla, pouze rozhodovala ve věci týkající se stejných účastníků vedené u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 16 Cad 162/2006, přičemž toto řízení skončilo odmítnutím žaloby. K projednávané věci ani účastníkům nemá žádný vztah, necítí se být žádným způsobem podjata. Věc není ve stádiu hodnocení argumentů stran sporu, neboť dosud byla toliko vyžádána vyjádření a dávkový spis. Soudkyně dále výslovně uvedla, že respektuje rovnost účastníků v řízení a není si vědoma jejího nerespektování v dané věci.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Podjatost soudce zasahuje do principu nezávislosti soudce, neboť nestrannost soudce tento princip předpokládá. Samotný pojem soudce totiž s sebou nese atribut nezájatosti a nestrannosti a bez toho, že by se nepředpokládal, nebylo by důvodu ani pro konstituování soudní moci jako jednoho z pilířů demokratické společnosti. Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (článek 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána soudu příslušnému a přikázána soudu, resp. soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

Jde-li o důvody uvedené v první větě § 8 odst. 1 s. ř. s., tak je třeba uvést, že poměr k věci může vyplývat především z přímého zájmu soudce na projednávané věci, tedy zejména v případech, kdy by mohli být rozhodnutím soudu přímo dotčeni on nebo osoby jemu blízké ve svých právech. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít také o vztah ekonomické závislosti. Takové důvody zjevně dány nejsou a žalobce je ani nenamítal.

Žalobce možnou podjatost spatřuje především v tom, že shora uvedená soudkyně v žádosti o vyjádření žalované k doplnění žalobcovy argumentace (viz č. l. 44 soudního spisu) použila formulaci zdvořilostní, kterou vůči němu samotnému v jiných přípisech nepoužila, z čehož dovozuje nerovnost mezi účastníky řízení. K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalobce zjevně zveličuje význam takové formulace, aniž by jej vnímal v kontextu celého spisu. Aby totiž bylo možné ze samotné formulace žádosti o vyjádření dovozovat nerovné vnímání účastníků ze strany soudu, muselo by se jednat o opakované a

zcela nepřiměřeně odlišné formulování jednotlivých podání ve vztahu k jednotlivým účastníkům. Z obsahu posuzovaného spisu je však naopak zřejmé, že soudkyně žalovanou usnesením ze dne 19. 7. 2007, č. j. 16 Cad 174/2007 - 39, vyzvala k vyjádření k žalobcově argumentaci zcela hodnotově neutrálně. Zdvořilostní fázi použila toliko v přípisu ze dne 2. 8. 2007, v němž žalovanou žádala o doplnění vyjádření s ohledem na nově došlý přípis žalobcův. Z uvedeného je zřejmé, že soudkyně postupovala ve věci tak, aby byla dodržena rovnost stran a žalovaná se měla možnost vyjádřit k celé žalobcově argumentaci, a proto z jejího jednání nelze dovozovat opak. V soudním spise se nenachází jakákoli písemnost, z níž by bylo možno dovozovat zaujatý postoj soudkyně ve vztahu k žalobci. Výše uvedené pak platí tím spíše, že § 8 odst. 1 s. ř. s. výslovně stanoví, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci. Rovněž pak ze skutečnosti, že mohlo dojít k pochybení pracovníků soudní kanceláře při kopírování žalobcem požadovaných stran soudního spisu, nelze dovozovat podjatost jmenované soudkyně, neboť se na uvedeném kopírování nijak nepodílela a neexistují ani žádné důvody se domnívat, že by takový postup pracovníků oddělení iniciovala (což ostatně netvrdí ani sám žalobce). Navíc je zcela zřejmé, že žalobce měl možnost si skutečnost, zda se mu dostalo požadovaných kopií, ověřit na místě samém a případně požadovat nápravu.

Ze všech výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že samosoudkyně Krajského soudu v Plzni JUDr. Alena Hocká není vyloučena z projednávání této věci.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. ledna 2008

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu